

Протокол	Осмо заседание на КН на ПРР 2021-2027 г. 08.07.2025 г. Провеждане на заседание в заседателна зала на Областна администрация, гр. Кюстендил
Предмет:	Осмо заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.
	<u>Председател на КН на ПРР 2021-2027 г.</u> Юра Йорданова-Витанова, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и РУО на ПРР <u>Основни членове/резервни членове на КН на ПРР 2021-2027 г.</u> Ася Станкова, МРРБ Пламен Илиев, МРРБ Ивайло Стоянов, МРРБ Кети Карачолова, МРРБ Галя Георгиева, УТС, МРРБ Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ Вида Влайкова, МРРБ Галина Иванова, МРРБ Джени Узунова, МРРБ Петя Агушева, МРРБ Николай Милев, МРРБ Десислава Николова, МТС Ивета Колева, МТС Диана Петрова-Пендова, МЕУ Аница Русева, МИР, ПНИИДИТ Мартин Райчев, МИИ Марина Попова, МТ Светла Иванова, МОСВ Десислава Георгиева-Ушколова, МТСП Велимир Бенов, МОН Светослав Валачев, ИАПО, МОН Антоанета Димова, МЗ Михаил Борбелов, МВР Милена Андреева, АМС Тони Николова, „Агенция за хората с увреждания“ Давид Миланов, НСИ Дора Стоянова, РСР СЗР Драгомир Драганов, РСР СЦР Методи Байкушев, РСР ЮЗР Анастас Карчев, РСР ЮЗР Галя Захаријева, РСР ЮИР Калин Каменов, НСОРБ Веселка Иванов, НСОРБ Стефан Василев, АИКБ Силвия Тодорова, БСК Огнян Атанасов, КНСБ Диана Найденова, КНСБ Райна Георгиева, КНСБ Александър Загорев, КТ „Подкрепа“ Теодора Иванова, ФМФИБ Боряна Климентова, Сдружение „ННД – клон България“

	Цанко Шандров, Фондация „Регионални инициативи“ Илияна Филипова, АРИР Веселина Господинова, БАКЕП Красимир Ненов, МЕ <u>Наблюдатели с право на съвещателен глас:</u> Йорг Лакенбауер, ЕК Росен Димитров, ЕК Пенка Нешева, МФ Мануела Милошева, МФ Вероника Господинова, МВР Цветина Стоева, АОП <u>Секретариат на КН на ПРР 2021-2027:</u> Изабел Владимирова, МРРБ Димчо Димов, МРРБ Петя Димова, МРРБ Тонка Иванова, МРРБ Цветелина Матева, МРРБ <u>Гости:</u> Никола Маневски, МТ Десислава Айдарова, Областна администрация Кюстендил Иван Добрев, МРРБ
Въведение:	
Осмото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (КН на ПРР 2021-2027 г.) беше проведено в гр. Кюстендил.	
Откриване на заседанието и приветствие към членовете от г-жа Юра Йорданова-Витанова - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 г. и ПРР 2021-2027 г. (РУО).	
Г-жа Юра Витанова, заместник-министър на МРРБ, отправи благодарности към домакиня – областният управител на Кюстендил - инж. Методи Чимев за възможността да се проведе заседанието в гр. Кюстендил. Г-жа Витанова подчерта, че е изключително важен ден за Управляващия орган (УО) поради факта, че изтича срокът за подаване на концепции по отворената процедура по Приоритет 2 за ИТИ 2, като отбеляза, че по първата покана са подадени изключително голям брой проектни предложения, които към настоящия момент са в етап на оценка, от които 22 са одобрени на обща стойност 333,7 млн. лева. Очаква се до края на годината да бъдат оценени и останалите проектни предложения, за да приключи оценката на фаза 2 по Приоритет 1 и Приоритет 2 на ПРР. Г-жа Витанова посочи, че с бързи темпове се компенсира забавянето по Фонда за справедлив преход и уточни, че към настоящия момент УО е сключил 129 договора по Приоритет 4 за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на обща стойност 192,5 млн. лева. От тях за област Кюстендил са сключени 13 договора по одобрени проектни предложения. Г-жа Витанова обърна внимание на процедурата, която е свързана с диверсификация на малки и средни предприятия, която отбеляза голям интерес в бенефициентите, като са отчетени голям брой подадени проектни предложения, които са на стойност 1 млрд. лева. Г-жа Витанова уточни, че УО е в етап на оценка и се очаква до края на октомври да приключи и да пристъпи към сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ. Тя подчерта, че с обявяване на всички заложили процедури в Индикативната годишна работна програма през 2025 г., УО на ПРР 2021-2027 г. ще успее да достигне през тази година обявяване на 100 % от	

бюджета на Програмата. Тя допълни, че Програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. е на етап успешно приключване, като към настоящия момент има сертифицирани разходи в размер около 2,9 млрд. лева.

Заместник-министър Витанова, благодари на всички членове за участието в заседанието, както и на представителите на Европейската комисия (ЕК) за сътрудничеството и партньорството до момента, и даде думата на инж. Чимев за кратко приветствие.

Инж. Чимев, отправи приветствени думи към участниците и изказа радостта си от това да бъде домакин на заседанието, като пожела ползотворна и успешна работа на всички.

Г-жа Витанова, благодари на **инж. Чимев** за изказването и даде думата за приветствие на **г-н Йорг Лакенбауер**, представител на ЕК.

Г-н Лакенбауер, изказа благодарности за топлото посрещане и заяви, че очаква да види общия напредък на ПРР 2021-2027 г. като постави акцент върху двете нови процедури, които ще бъдат разгледани.

Г-жа Витанова, благодари на **г-н Лакенбауер** и предложи да се пристъпи към гласуване на дневния ред.

Приемане на дневния ред на Осмо заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Г-жа Витанова, премина към гласуване на изпратения проект на дневен ред на заседанието, при което нямаше „против“ и „въздържал се“.

Решение 1: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. приема Дневния ред на 8-то заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Приемане на протокола от Седмо заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Г-жа Витанова, премина към гласуване на изпратения до КН протокол от 7-то заседание като подчерта най-важните взети решения: Одобряване на методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за производствени инвестиции в големи предприятия в регион Стара Загора“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027 г. и Одобряване на методология и критерии за избор на операции по процедура „Социално-икономическа трансформация на минни терени“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027 г., при което нямаше „против“ и „въздържал се“.

Решение 2: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. приема предложения протокол от 7-то заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Г-жа Юра Витанова продължи със следващата точка от дневния ред за представяне на напредъка в приключването на ОПРР 2014-2020 г. и на актуални данни за изпълнение на ПРР 2021-2027 г., както и представяне на информация за проведени писмени процедури на КН на ПРР 2021-2027 г.

Г-жа Витанова даде думата на **г-жа Ася Станкова**, Главен директор на Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие (ГД СППРР), МРРБ за представяне на детайлната информация по темата.

Презентацията относно Напредък в приключването на ОПРР 2014-2020, актуално изпълнение на ПРР 2021-2027 г. и представяне на информация за проведени писмени процедури на КН на ПРР 2021-2027

Г-жа Станкова отправи благодарности и представи презентация (*Презентация № 1*), която дава детайлна информация за изпълнението на ОПРР 2014-2020 г. с ключовите акценти в процеса по приключване, като подчерта, че към момента сертифицираните средства по Програмата са 2,989 млрд. лева. **Г-жа Станкова**, обърна внимание на това, че рискът от загуба на средства е минимизиран и представи информация за рисковите двуетапни проекти. В допълнение, главният директор на ГД СППРР обясни, че е утвърдена процедура, която допуска бенефициентите да се отчитат след периода на допустимост на разходите, т.е. до края на месец юли 2025 г. **Г-жа Станкова** подчерта, че до 15 февруари 2026 г., УО трябва да подаде на ЕК окончателните документи за приключване на програма ОПРР 2014-2020 г.

Г-жа Станкова представи и изпълнението на ПРР 2021-2027 г., като уточни, че договорените средства към момента са 13% от бюджета на Програмата. От тях 4% са платени, а докладваните пред ЕК разходи са 2% от бюджета на Програмата. Тя представи информация за изпълнение на всеки от приоритети на Програмата, като постави акцент върху значителния прогрес и напредък в изпълнението по Приоритет 4. **Г-жа Станкова**, представи и предстоящите за обявяване процедури, с което ще бъде обявен на 100% бюджета на ПРР. **Г-жа Станкова** уведоми членовете на КН, че няма проведени писмени процедури в периода след провеждане на предходното заседание.

Г-жа Юра Йорданова-Витанова, даде възможност за коментари от страна на членовете на КН.

Г-н Калин Каменов, кмет на община Враца, член на РСР, взе думата и обърна внимание на факта, че Концепциите за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) са приети преди около 4 години и поради обективни причини се налагат корекции в стойностите на голяма част от заложените в тях проекти. Той индикира, че общините имат проблем с недостига на средства за някои от планираните проекти и изрази съмнение, че това може да се отрази на качеството при изпълнението им в КИТИ 2. **Г-н Каменов** засегна темата за бързата верификация на разходите, тъй като общините имат проблем с изпълнителите на част от мерките именно заради забавеното разплащане. Той обърна внимание, че на този етап се наблюдава по-малък интерес на общините за кандидатстване по Фонда за справедлив преход. **Г-н Каменов** направи предложение при липса на интерес и неусвояване на ресурсите по предвидените нови процедури, средствата да бъдат пренасочени като ресурс към другите общини и мерки, към които ресурсите не достигат. Той отправи препоръка по отношение на използването на водородна енергия, да бъде направено по-бързо определяне на сертифициращ орган от държавата, тъй като в момента поради липсата му, общините не могат да изпълняват водородни мерки, които са изключително важни за общините, тъй като ще се спестят доста средства и ще се намалят значително въглеродните емисии. **Г-н Каменов**, направи конкретно предложение при обявяване на процедура КИТИ 3 да бъде включена възможност за закупуване не на електрически автобуси от общините, а на водород, поради по-голямата ефективност и дългосрочност на инвестицията.

Г-жа Витанова благодари на **г-н Каменов** за коментарите и препоръките. По отношение на верификацията на средствата по Програмата, заместник-министър Витанова, подчерта, че процесът се извършва много бързо, когато има подадени искания. **Г-жа Витанова** обърна внимание на това, че обявяването на нови срокове за подаване на проектни предложения по някои процедури се прави с цел да се спазят всички мерки, предвидени в ИГРП. Ако ресурсът не бъде използван ще бъде направено прехвърляне от една инвестиция към друга след одобрение от ЕК.

Г-жа Витанова даде думата на **г-жа Станкова** за допълнение.

Г-жа Станкова добави, че причината проектната готовност от страна на потенциалните бенефициентите да е недостатъчна се дължи на неясноти, които възникват на различни нива, а не на липсата на интерес. Тя обърна специално внимание на това, че средства могат да бъдат релокирани в рамките на процедурите по приоритет Справедлив преход, но неусвоени средства не могат да бъдат пренасочени от Приоритет 4 към КИТИ, т.е. от ФСП към ЕФРР, тъй като това би изисквало промяна на цялата Програма. Г-жа Станкова подчерта, че напротив - интересът към Програмата е голям, но тъй като инвестициите през този период са в изключително нови и иновативни мерки, много често на национално ниво няма достатъчна нормативна уредба за точното и бързо формулиране, което забавя целия процес по подготовка на насоките и съгласуване. Г-жа Станкова даде като пример темата за водорода, която е приоритет и на ЕК и потвърди, че УО е наясно с темата и е поставена за обсъждане пред г-н Томислав Дончев, вицепремиер, с молба за предприемане на мерки за по-бърза и спешна уредба на регулацията на водорода в България.

Г-н Каменов благодари за подробното разяснение.

Г-жа Витанова даде думата на **г-н Огнян Атанасов** от КНСБ.

Г-н Атанасов поздрави УО за темповете, с които работи и затова, че се стреми средствата от Фонда за справедлив преход (ФСП) да бъдат отпуснати до края на годината. Относно споменатия от **г-жа Станкова** проект за картографиране на уменията, **г-н Атанасов** заяви, че се работи много активно и около 6000 вече са картографирани. Той коментира също и сроковете за обученията като заяви, че не са очаквали да срещнат толкова трудности при кандидатстването на възлюбените предприятия, тъй като е прецедент те да могат да кандидатстват за такъв тип проекти. **Г-н Атанасов** заяви, че държавните предприятия, са се оказали неподготвени, но изрази увереност, че новият краен срок за кандидатстване – 15.09.2025 г. е допустим за тях. По отношение на другата дата за кандидатстване – 15.04.2026 г., той заяви, че също няма забележки. **Г-н Атанасов** благодари отново на УО, че дава възможност повече предприятия да се възползват от такива обучения и да бъдат допустими за кандидатстване.

Г-жа Витанова, благодари на **г-н Атанасов** за направените коментари и даде думата на **г-н Лакенбауер**, представител на Европейската Комисия.

Г-н Лакенбауер, благодари за направената презентация от г-жа Станкова, която дава много добра представа за състоянието и напредъка на Програмата. Той обърна специално внимание на напредъка по процедурата за кандидатстване за подобряване на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради, където са договорени 97% от целия бюджет, и заяви, че този прогрес показва, че се върви в правилната посока. Първият коментар на **г-н Лакенбауер** беше свързан с обучението и преквалификация на работещите в най-засегнатите региони. Той отбеляза, че първоначално представителите на ЕК са били изненадани, че няма достатъчно голям интерес и са получени само пет проектни предложения. **Г-н Лакенбауер** попита какви са основните причини за липсата на интерес, тъй като тази мярка е изключително важна за справедливия преход. Той също така зададе въпрос кога ще бъдат публикувани поканите по процедурите, одобрени на предходното заседание на КН – „Подкрепа за производствени инвестиции в големи предприятия в регион Стара Загора“ и „Социално-икономическа трансформация на минни терени“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“.

Г-жа Ася Станкова благодари на **г-н Лакенбауер** за отправените въпроси. Тя заяви, че е въпрос на дни процедура „Подкрепа за производствени инвестиции в големи предприятия в регион Стара Загора“ да бъде обявена. Получено е съгласувателно становище от Министерство на финансите за режима на държавни помощи. Приключил е и срокът за коментари в рамките на общественото обсъждане. По процедурата за „Социално-икономическа трансформация на минни терени“ има забавяне заради изясняване на бенефициентите и на конкретните дейности, които следва да бъдат изпълнени. Задължително е да се направи съгласуване за режима на държавните помощи с Министерство на финансите, което процедурно отнема около 2 седмици. **Г-жа Станкова** заяви, че се очаква до края на юли да бъде обявена и тази процедура. По отношение на въпроса на **г-н Лакенбауер**, свързан с процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“, **г-жа Станкова** обясни, че причината за малкото подадени предложения, не е липсата на интерес от страна на потенциалните бенефициенти, а са някои неясноти, свързани с нормативни текстове за възможностите за финансиране на професионалните обучения. **Г-жа Станкова** информира, че е проведена комуникация с компетентните министерства и към момента темата е изяснена. Заради това е обявен нов срок за кандидатстване, тъй като бенефициентите вече имат яснота какви пределни цени да заложат за стойността на професионалните си обучения.

Г-жа Витанова благодари на всички за направени коментари и направени разяснения, и предложи да преминат към следващата точка от дневния ред на заседанието, а именно: Обсъждане на методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Подкрепа за фотоволтаични системи и съоръжения в малки и средни предприятия“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027. Председателят на КН на ПРР, даде думата на **г-жа Кети Карачолова**, началник на отдел „Преселекция и договаряне“, ГД СППРР за представяне на темата.

Обсъждане на Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Подкрепа за фотоволтаични системи и съоръжения в малки и средни предприятия“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027

Г-жа Карачолова представи методология и критерии по процедура „Подкрепа за фотоволтаични системи и съоръжения в малки и средни предприятия“ (*Презентация № 2*). Тя заяви, че в рамките на процеса на съгласуване на методологията и критериите, са получени коментари на заседанията на подкомитетите за справедлив преход като част от тях са отразени в изпратените материали към КН на ПРР, а други ще бъдат маркирани в хода на презентацията. В рамките на съгласувателната процедура на КН също са получени коментари, които ще бъдат разгледани по време на представянето.

Г-жа Карачолова обърна внимание, че процедурата е насочена към подкрепа на малки и средни предприятия (МСП) с цел изграждане на фотоволтаични системи и съоръжения за съхранение, с което да се насърчи климатичният преход. Териториалният обхват е стандартен за Фонда за справедлив преход, в рамките на територията на трите въглищни региона – Перник, Кюстендил и Стара Загора. Допустимите кандидати са микро, малки и средни предприятия със седалище и основна икономическа дейност на територията на трите региона. Общият бюджет на процедурата е близо 142 млн. лева; за област Стара Загора и 10-те прилежащи общини е 114,8 млн. лв., за Перник – 12,8 млн. лв, а за Кюстендил – 14,2 млн. лв. Предвижда се в Насоките за кандидатстване бюджетът да бъде разделен на два компонента – Компонент 1 - за изграждане на фотоволтаични системи и съоръжения за собствено потребление и Компонент 2 - за изграждане на фотоволтаични системи и съоръжения за продажба на енергия. **Г-жа Карачолова** обърна внимание, че са получени коментари, както от членовете на ПодКН, така и от тези на КН, че предвид индикативния бюджет за областите Перник и Кюстендил, там няма да има възможност да бъде финансиран Компонент 2. По тази причина е направено предложение към членовете на КН Компонент 2 да остане само за регион Стара Загора, а в област Перник и Кюстендил да е допустим само Компонент 1.

Г-жа Карачолова представи допустимите дейности по процедурата като обърна внимание на това, че са получени коментари от ЕК и членовете на КН от една страна, Компонентът за съхранение на енергията под формата на батерии да е задължителен и от друга тези батерии да съответстват като капацитет на инсталираните фотоволтаични системи. Тя информира, че е разработена демаркация и допълняемост на мерките, като по молба на представителите на ЕК Социалният фонд за климата вече е включен в демаркацията, а по него няма предвидени средства за сходни инвестиции. Представени бяха и очакваните резултати по процедурата, както и идентифицираните режими на държавна помощ. **Г-жа Карачолова** поясни, че критериите за оценка, преминават в два етапа – Етап 1, свързан с оценка на административно съответствие и допустимост, и Етап 2 – техническа и финансова оценка. Преминаването през етап 1 води до възможността проектите да бъдат оценени на етап 2. Критериите за техническа и финансова оценка, включват два компонента. Тя обърна внимание, че критериите, изпратени предварително до членовете на КН, се различават с тези, които представя по време на заседанието. **Г-жа Карачолова**, подчерта, че в критериите, които ще представи по време на заседанието, са взети предвид получените коментари в рамките на съгласувателната процедура, както и представените обосновки от членовете на КН. Първият критерии, който е приложим и за двата компонента, е променен по отношение на максималния брой точки, които могат да бъдат получени. В първоначалния вариант са 30 точки, а към момента са 10. За сметка на това, предложението на УО е да бъде включен допълнителен критерии по отношение на финансовото състояние на кандидата за обезпечаване на реализирането на проекта с максимален брой точки – 20. Вторият критерии е разделен на два подкритерия и е свързан с инсталиран оперативен капацитет за енергия от възобновяеми източници. От една страна единият подкритерий е за фотоволтаични системи за производства на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление, като промяна има в скалата за отчитане. Първоначалната идея на УО е инсталираният капацитет да няма ограничен таван. В момента се предвижда скала до 1 MW инсталирана мощност. Това предложение е подкрепено от Министерство на енергетиката (МЕ). В рамките на втория компонент е заложен таван на инсталирания оперативен капацитет до 5 MW, който преди това е бил оставен отворен. Третият критерии по отношение на Компонент 1 е свързан с основната икономическа дейност на кандидата – да е в раздели, които се характеризират с високо потребление на енергия като промяната е в раздели от КИД след получено предложение от БАКЕП. **Г-жа Карачолова** заяви, че е прецизирана терминологията на база коментари от МЕ. По трите критерии максималната оценка е 100 точки с праг за преминаване – 50 точки.

Г-жа Витанова даде думата за въпроси и коментари.

Г-жа Веселина Господинова от БАКЕП взе думата и благодари на екипа на УО за това, че са се съобразили с получените коментари. Тя обърна внимание, че направените предложения са на базата на анализ, направен от предходно обявени процедури, по които са кандидатствали МСП.

Г-жа Витанова благодари за позитивния коментар на **г-жа Господинова**.

Г-н Огнян Атанасов напомни за изпратеното от КНСБ предложение дейността, свързана с фотоволтаични инсталации за продажба на електроенергия, да отпадне. Той се мотивира с това, че има проблеми в мрежата заради свръхпроизводството на електроенергия от фотоволтаици и в близко бъдеще няма възможност някой да бъде присъединен към системата, за да продава електроенергия от производствата на фотоволтаици. **Г-н Атанасов** попита защо е необходимо да бъдат финансирани фотоволтаици, които продават електроенергия на пазара. Той заяви, че смята, че е добре МСП да ползват електроенергия за собствени нужди. **Г-н Атанасов** помоли за пояснение и по отношение на оценката и дали предприятията, които ще изграждат фотоволтаични инсталации и инсталиращи капацитет повече от 30 MW, ще получат

40 точки?

Г-жа Витанова даде думата за отговор на **г-жа Карачолова**.

Г-жа Карачолова напомни, че за региони Кюстендил и Перник, Компонент 2 е премахнат и той остава само за регион Стара Загора. Тя обърна внимание на критерия, който се отнася за над 30 MW – максималният оперативен капацитет, инсталиран от енергия от възобновяеми източници, е намален до 5 MW. **Г-жа Карачолова** направи уточнение, че в УО са получени коментари и в момента се обмисля как да бъде разпределен бюджетът, което ще се види на етап разработване на Насоки за кандидатстване, които ще бъдат публикувани за обществено обсъждане. Тя напомни, че в рамките на Програмата и на Териториалните планове за справедлив преход има заложени такива дейности и те като такива трябва да бъдат включени в процедурата.

Г-жа Витанова даде думата на **г-н Красимир Ненов**, заместник-министър на енергетиката.

Г-н Ненов се присъедини към изказаните положителни думи от участниците в подкрепа на това, че е свършена огромна работа от екипа на УО до момента в изпълнение на индикативната работна програма и в голяма степен е наваксано изоставането предвид късното приключване на работата по териториалните планове и одобрението им. Той потвърди ангажираността на екипа на МЕ и тяхната подкрепа за успешната реализация на всички мерки, които са в частта Справедлив преход. Той отчете, че голяма част от предложенията на МЕ са взети под внимание и най-вече по отношение на уточняване на терминологията. **Г-н Атанасов** заяви, че МЕ подкрепя като целесъобразно процедурата да бъде основно в посока производство на електрическа енергия от фотоволтаични инсталации за собствено потребление. В случай, че има възможност за продажба на излишната електрическа енергия, да се предвиди изискване за становище от страна на мрежовите оператори от гледна точка на присъединяването. **Г-н Ненов** благодари отново на УО за взетите под внимание препоръки и заяви, че МЕ е готово да продължи работа заедно с УО по останалите мерки.

Г-жа Витанова даде думата на **г-н Лакенбауер**.

Г-н Лакенбауер също благодари на УО, че коментарите и препоръките на ЕК са взети под внимание по отношение на представената процедура. В допълнение, **г-н Лакенбауер** подчерта, че в презентацията е обърнато внимание на общия бюджет на процедурата и разпределението му в трите региона, но поиска разяснение за индикативното разпределение на бюджета по компоненти.

Г-жа Станкова обясни, че компонентът за Перник и Кюстендил ще е един, т.е. ресурсът определен за двете области, ще бъде изцяло за съоръжения за собствено потребление. По отношение на бюджета за Стара Загора на етап разработване на Насоки за кандидатстване, УО ще даде своето предложение за това как да бъде разпределен бюджетът между двата компонента. Това предложение ще бъде съобразено с индикаторите, които трябва да бъдат постигнати на ниво Програма и така ще бъдат остойностени, за да има изпълнение на Програмата в цялост. **Г-жа Станкова** заяви, че в рамките на общественото обсъждане, УО очаква коментарите на членовете на КН за разпределение на бюджета между двата компонента.

Г-жа Юра Витанова, благодари на всички за коментарите и предложи за гласуване на решение за одобряване на Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Подкрепа за фотоволтаични системи и съоръжения в малки и средни предприятия“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027.

Решение 3: Комитетът за наблюдение одобрява Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Подкрепа за фотоволтаични системи и съоръжения в малки и средни предприятия (МСП)“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027

Г-жа Витанова премина към следваща точка от дневния ред, а именно обсъждане на методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Пилотни инициативи за енергийни общности и подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027 и даде думата на **г-жа Кети Карачолова**.

Обсъждане на Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Пилотни инициативи за енергийни общности и подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027

Г-жа Карачолова заяви, че от една страна целта на процедурата е да се насърчи и подкрепи създаването на енергийни общности (*Презентация № 3*), и да се повиши използването на енергия от възобновяеми енергийни източници, а от друга страна да се подобри енергийната ефективност на обществени сгради. Ресурсът по процедурата е 299 млн. лв. европейско и национално финансиране, от него за област Стара Загора и прилежащите 10 общини – 168,5 млн. лв., за област Перник – 64,8 млн. лв., за област Кюстендил – почти 65,7 млн. лв. **Г-жа Карачолова** допълни, че УО има идея бюджетът да бъде разделен в два компонента – Компонент 1 за изграждане на енергийни общности в сгради, за които са въведени мерки за енергийна ефективност, с индикативен бюджет от 15 млн. лв. за трите региона и Компонент 2 за подобряване на енергийната ефективност на обществени сгради за останалата част от ресурса.

Г-жа Карачолова представи идентифицираните допустими кандидати и партньори, както и допустимите дейности, които трябва да отговарят на нормативните документи и Териториалните планове за справедлив преход. **Г-жа Карачолова**, представи очакваните резултати, режимите на държавна помощ и уточни, че процедурата на подбор на проектни предложения има два етапа на оценка – Етап 1 - за административно съответствие и допустимост и Етап 2 – техническа и финансова оценка. Специфичното е необходимостта от обследване за енергийна ефективност, на база на което да се извършват мерките за постигане на клас на енергопотребление Б и минимум 30% спестяване на първична енергия по компонента за енергийна ефективност на обществени сгради и представяне на обследване в случаите на енергийни общности за целите на инсталиране на възобновяеми енергийни източници. По компонента за енергийни общности има изискване за документ за създаване на енергийна общност за целите на процедурата. И по двата компонента в случаите на партньорство между допустими кандидат и партньор ще се изисква партньорско споразумение. Извън стандартните критерии, **г-жа Карачолова** отбеляза, че специфичното са дейностите за създаване на енергийна общност да отговарят на изискванията, посочени в Насоките за кандидатстване. Всички проекти, които преминат етапа за административно съответствие и допустимост, се оценяват на втори етап за техническа и финансова оценка. **Г-жа Карачолова** отбеляза, че в рамките на съгласуването с членовете на КН, има получени коментари, че част от критериите не са приложими по компонента за енергийни общности и затова представи разпределението им. УО предлага по отношение на компонента за енергийна ефективност на обществени сгради да се запази максималната оценка, съгласно критериите, от 100 точки и 45 точки праг за преминаване. По отношение на критерия за пилотни инициативи за енергийни общности, максималната възможна оценка на критериите става 50 точки и УО предлага праг за преминаване от 25 точки.

Г-жа Витанова благодари на **г-жа Карачолова** за изчерпателната информация и даде възможност на членовете на КН за коментари и предложения.

Г-н Атанасов от КНСБ подчерта, че тази процедура има важно значение за развитието на регионите и подпомагането на общностите в тях. Той попита представителите на УО дали в обхвата на финансирането по процедурата попадат средства за отопление на сградите и също така помоли УО да конкретизира какво ще представляват енергийните общности. **Г-н Атанасов** помоли за уточнение какво точно ще включва финансирането за енергийните общности и как е определен бюджет от 15 млн. лв.

Г-жа Карачолова заяви, че разходите за отопление и охлаждане не са изключени и са част от допустимите такива по процедурата за енергийна ефективност на обществени сгради. Тя уточни, че обследванията за енергийна ефективност предписват тези мерки и там се включват и разходите за термопомпи, когато има такива. По отношение на въпроса, свързан с енергийните общности, г-жа Карачолова подчерта, че УО на ПРР 2021-2027 се опитва да направи енергийна общност (ЕО), която не е стандартната, записана в нормативните документи. Затова на този етап е формулирана като „пилотна инициатива за ЕО“ и целта на УО е да бъдат изградени форми на сдружаване без физически лица и МСП на този етап. Важен катализатор на процеса ще бъдат общините, съвместно с други институции, които да се включат с други обществени сгради, и заедно да формират енергийни общности за целите на процедурата. По отношение на въпроса за разпределение на финансирането, г-жа Карачолова заяви, че в рамките на Териториалните планове за справедлив преход са включени мерки за подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради със заложен бюджет, докато сумите заложи за енергийни общности са много малки.

Г-жа Витанова благодари за отговора и даде думата на **г-н Лакенбауер** от ЕК.

Г-н Лакенбауер благодари за направената презентацията. Той помоли за уточнение как са свързани двата компонента? Той коментира, че по компонент 1 има изискване сградите да са с вече изпълнени мерки за енергийна ефективност и попита дали това изпълнение трябва да се случи преди изпълнението на компонент 2 или двата компонента са напълно независими.

Г-жа Станкова отговори, че двата компонента не са свързани. В рамките на компонент 1, по който ще се създават енергийните общности, е включено изискване кандидатстващите сгради вече да отговарят на изискванията за енергийна ефективност. Заради това УО разграничава двете понятия „енергийно ефективни сгради“ и „създаване на енергийна общност“.

Г-жа Витанова даде думата на г-н Ненов за допълнителни уточнения.

Г-н Ненов заяви, че в хода на заседанието е спомената ролята на Електроенергиен системен оператор (ЕСО) като партньор и обърна внимание, че това касае единствено възможността за присъединяване към електропреносната мрежа. Другите възможни потенциални участници, които биха могли да бъдат партньори, са публични предприятия и техните дъщерни дружества, в които държавата или общината контролират всички акции с право на глас. Т.е. има възможност да участват и оператори на индустриални паркове, общински дружества, доставчици на здравни и социални услуги и т.н. Относно допустимата дейност на подкрепа на енергийните общности, г-н Ненов допълни, че е добре да се предвиди възможността да не се ограничава до партньорства само между публични органи, а между всички участници и допустими кандидати и партньори.

Г-жа Витанова благодари на г-н Ненов за направения коментар.

Г-жа Станкова също благодари на **зам.-министър Ненов** и заяви, че УО на ПРР 2021-2027 вече е получил част от коментарите на МЕ в рамките на срока за получаване на коментари от членовете на КН на ПРР. Тя обърна внимание, че темата за партньорството е отразена – всички участници и партньори да бъдат допустими. По отношение на това публичните предприятия и оператори да бъдат добавени в частта за партньорството с ЕСО, г-жа Станкова уточни, че представителите на УО ще помислят над предложението и в случай на приемането му, ще го отразят във финалния вариант, който ще бъде публикуван на сайта на програмата и в рамките на протокола от заседанието (виж Приложение 1).

Г-жа Витанова благодари на всички за коментарите и предложи да бъде гласувано одобряването на методологията и критериите за подбор на проектни предложения по процедура „Пилотни инициативи за енергийни общности и подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради“ по Приоритет 4.

Решение 4: Комитетът за наблюдение одобрява Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Пилотни инициативи за енергийни общности и подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027

Г-жа Витанова премина към следващата точка от дневния ред и отново даде думата на г-жа **Кети Карачолова**.

Обсъждане на изменение на Индикативна годишна работна програма за 2025 г.

Г-жа Кети Карачолова благодари на **г-жа Витанова** и припомни че в рамките на 2025 г. вече е направено първо изменение на индикативната годишна работна програма, което е свързано с прехвърлянето на две процедури, заложи в индикативната програма в последното тримесечие на 2024 г. (*Презентация № 4*). Поради забавяне в процеса на съгласуване и обществено обсъждане, двете бяха обявени през месец януари 2025 г. В тази връзка на 9 февруари беше утвърдено от Ръководителя на УО на ПРР и първото изменение на ИГРП и предвид хипотезата на ПМС 23 беше представено на КН за информация. Настоящото второ изменение на ИГРП включва само прецизиране на информация по отношение на отделните процедури.

В рамките на процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 е прецизиран бюджетът - в размер на 983 млн. лв., от които 880 млн. лв. по Приоритет 2 и 103 млн. лева по Приоритет 1. Наблюдава се увеличаване по Приоритет 1, където имаше незааявени средства в рамките на първата покана, и същите бяха прехвърлени в рамките на втората, което е и причината в момента да се прецизира информацията по ИГРП. По процедурата за подкрепа на индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия имаше обсъждане по отношение на един от големите кандидати, инвестиращи на територията на област Стара Загора и прилежащите 10 общини. В рамките на обсъждането с ЕК не беше постигната договореност, предвид факта, че такива дейности изначално не са заложи в териториалните планове и в този смисъл от допустимите кандидати бяха заличени големите предприятия.

По отношение на процедурата за подкрепа на енергийни общности, планираната дата на обявяване е променена съответно от второ на трето тримесечие, също така е разширен обхвата на допустимите кандидати и партньори, както и са прецизирани допустимите дейности.

По отношение на процедурата за подкрепа за производствени инвестиции в големи предприятия в регион Стара Загора, чиито методология и критерии бяха гласувани на предходното заседание, има забавяне в нейното обявяване и то се измества от второ на трето тримесечие на тази година. По процедурата за рекултивация на минни терени е прецизирано наименованието ѝ на: „Социално икономическа трансформация на минни терени“. На предходното заседание на КН на ПРР беше предоставена цялостната визия на УО за методология и критерии по процедурата и респективно е прецизирана и информацията в ИГРП по отношение на целта, планираната дата на обявяване и допустимите кандидати. По процедура „Капацитет за водородна верига на добавена стойност“ е извършено прецизиране по отношение на общия размер на безвъзмездното финансиране, което е намалено, тъй като първоначално е бил заложен по-висок бюджет в ИГРП от общия бюджет по Програмата. Г-жа Витанова благодари на г-жа Карачолова за изчерпателната информация.
Г-жа Витанова предложи за гласуване и приемане на Индикативната годишна работна програма. ИГРП беше приета единодушно. <u>Решение 5: Комитетът за наблюдение съгласува предложеното второ изменение на Индикативната годишна работна програма за 2025 г. по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027.</u>
Г-жа Витанова премина към следващата точка от дневния ред и даде думата на г-жа Ренета Мамасян - мениджър консултантски услуги в PwC България.
Представяне на информация относно механизъм за насърчаване на талантите
Г-жа Ренета Мамасян направи презентация на тема „Механизъм за стимулиране на таланта“ (Презентация № 5). Г-жа Мамасян направи общ преглед на техническата помощ и разказа подробно за протичането на проекта, за всеки от неговите основни етапи и фази, за предизвикателствата, пред които са изправени. Тя представи информация за проведена среща с представители на бизнеса, според които се наблюдава голямо несъответствие между университетските учебни програми и потребностите на пазара на труда, което става и причина една съществена част от работодателите да се колебаят да наемат наскоро завършили висшисти, поради факта, че трябва да отделят допълнително средства и време да ги подготвят и изградят допълнителни умения у тях. Г-жа Мамасян заяви, че това е допълнителен възпрепятстващ фактор по отношение на наемането на млади хора в региона. Тя обърна внимание на факта, че няма специална регионална стратегия насочена към развитието, задържането, привличането на таланта. Г-жа Ренета Мамасян представи проект на начина, по който биха могли да бъдат задържани талантите в ЮИР. Като за да бъде постигната тази цел, един от основните фактори е да има териториално бюджетиране. Тя допълни, че само ако фокусът бъде поставен върху конкретния регион, биха могли да бъдат посрещнати неговите потребности и предизвикателства.
Г-жа Витанова благодари на всички присъстващи за активното участие в Осмото заседание на КН на ПРР 2021-2027, както и за направените коментари и предложения. Тя отбелязва, че е проведена ползотворна дискусия и са взети важни решения, които ще доведат до

ефективно реализиране на амбициозната програма на УО.

Г-жа Витанова даде думата на г-н Лакенбауер.

Г-н Лакенбауер изказа благодарност към УО на ПРР 2021-2027 за организацията на заседанието на КН, както и към всички присъстващи за активното им участие. Той подчерта още веднъж напредъка по Програмата и огромния принос на УО за това.

Закриване на заседанието

.....

ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР И
РУО НА ПРР